

EU-kommissionens förslag till reviderad förordning om transporter av avfall COM (2021) 709

Tullverket har granskat förslaget mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur förslaget kan komma att påverka myndighetens verksamhet.

Tullverket vill inledningsvis förtydliga myndighetens uppdrag och ansvar när det gäller avfallstransporter.

Med stöd av bestämmelser i tullagen¹ har Tullverket befogenhet att stoppa och kontrollera varor som anmälts till myndigheten för import eller export. För att kunna utföra kontroller av avfall behöver Tullverket ta hjälp av länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet och som först måste avgöra om varan betraktas som avfall, och i förekommande fall som illegalt avfall som inte får importeras till EU eller exporteras från EU till eller från ett tredjeland utan tillstånd från behörig tillståndsmyndighet.

Tullverket kan kvarhålla en avfallstransport för kontroll av att deklara- och uppgiftsskyldigheten är uppfylld utan att det föreligger någon brottsmisstanke. Om det i samband med en sådan kontrollåtgärd uppstår en misstanke om brott, t.ex. att varan saknar det tillstånd som krävs för export och därför bedöms vara illegalt avfall, kan varan tas i beslag med stöd av smugglingslagen². Tullverket är behörig myndighet att inleda förundersökning enligt samma lag under ledning av en allmän åklagare, s.k. miljöåklagare.

Motsvarande möjlighet för Tullverket att utföra kontroller av varor som betraktas som avfall i samband med införsel till Sverige eller utförsel från Sverige från/till ett annat EU-land saknas. Anmälningsskyldighet krävs inte för in- eller utförsel till/från annat EU-land av dessa varor, och Tullverket utför därför heller inga kontroller i samband med sådan in-/utförsel.

Tullverket ställer sig positivt till förslaget om en reviderad förordning om avfallstransporter och välkomnar åtgärder som gör kontroller av avfall effektivare. Tullverket vill dock framföra vissa synpunkter.

Förslaget innebär ett förenklat och effektiviserat granskningsförfarande för gränsöverskridande avfallstransporter bland annat genom ökad digitalisering. För att uppnå detta behöver centrala digitala system vara på plats. För närvarande pågår förhandlingar om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en miljö med

¹ Tullagen (2016:253)

² 22 § lag (2000:1225) om straff för smuggling.

en enda kontaktpunkt för tullen i EU och om ändring av förordning (EU) nr 952/2013 som ska reglera en digital miljö för informationsbyte mellan tullmyndigheter och s.k. partnermyndigheter. Förslaget kan delas upp i olika delar med stegvist genomförande. Tullverket anser att det är mycket viktigt att tidpunkterna för genomförandet för European Union Single Window Environment for Customs beaktas så att den nu föreslagna förordningens krav har samma tidpunkt för införande. Ett gap häremellan skulle innebära kraftigt ökade utvecklingskostnader och en integration av en tillfällig lösning till dess att integration med Single Window är på plats. Oavsett detta krav är det viktigt att det regleras hur information och dokumenthantering ska göras om systemen inte är i drift.

I förslaget föreslås att kommissionen, genom Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf), ska få en mer aktiv roll genom att själv bedriva tillsyn och övervakning av avfallstransporter. Tullverket noterar att detta verkar vara nytt i avfallssammanhang och därmed är det svårt att överblicka vilka konsekvenser det kan komma att medföra för myndigheten.

Det finns en lag (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning som reglerar vissa kontroller enligt förordningar om bedrägerier och som bland annat reglerar handräckning av Kronofogdemyndigheten och hänvisar till bestämmelser i utsökningsbalken och rättegångsbalken. Tullverket vill därmed uppmärksamma att den lagen kan behöva ses över om Olaf ska ges möjlighet att göra kontroller enligt avfallstransportförordningen.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit verksjuristen Isa Blom. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Fredrik Holmberg och rättschefen Karin Erlingsson deltagit.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben

Kommunikationsavdelningen

Kontrollavdelningen